

Turizm ön lisans öğrencilerinin Covid-19 pandemisi sürecinde gerçekleştirilen uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik görüşleri

Ceyhun Akyol¹

Başvuru: 09.10.2020

Kabul: 23.12.2020

Alıntılama Önerisi: Akyol, C. (2020). Turizm ön lisans öğrencilerinin Covid-19 pandemisi sürecinde gerçekleştirilen uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik görüşleri. *Studies in Educational Research and Development*, 4(2), 65-82.

Öz

Dünya geneline hükmeden Covid-19 salgını, birçok sektörü olduğu gibi eğitim-öğretim faaliyetlerini de olumsuz etkilemiştir. Bu doğrultuda üniversitelerde yüz yüze eğitime ara verilerek uzaktan eğitimin farklı modelleri uygulanmıştır. Bu çalışmada, Covid-19 salgını süresince ön lisans seviyesinde turizm eğitimi alan öğrencilerin uzaktan eğitim uygulamaları hakkındaki görüşleri araştırılmıştır. Nitel araştırma yönteminin tercih edildiği çalışmada fenomenolojik desen kullanılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak birincil veri tekniklerinden görüşme (mülakat) tekniği tercih edilmiş, bu tekniğin yarı yapılandırılmış çeşidi uygulanmıştır. Veri değerlendirme aşamasında ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Çalışma sonuçları doğrultusunda, uzaktan eğitim uygulamaları kapsamında kurumlarının sunduğu eğitim sistemi hakkındaki katılımcı görüşleri genel hatlarıyla olumludur. Katılımcıların bu süreçte öğretmenlerin uyguladığı eğitim yöntemlerinin yeterli olduğu görüşünde hemfikirdir. Katılımcıların bireysel performansları hakkındaki görüşlerinde ise uygulama başlangıcında ilgilerinin çok olmadığı, hatta olumsuz olduğu fakat süreç devam ettikçe bu olumsuzluğun ortadan kalktığı ve uzaktan eğitim uygulamalarına ilgilinin arttığı düşünceleri öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, ön lisans, turizm eğitimi, Covid-19

¹ ORCID: 0000-0003-3291-7879, Arvin Çoruh Üniversitesi, Artvin Meslek Yüksekokulu, ceyhunakyol@artvin.edu.tr

Abstract

The Covid-19 epidemic, which dominates the world, has negatively affected the education-training activities as in every industries. Accordingly, different models of distance education were applied by interrupting face to face education at universities. In this study, the opinions of students who received tourism education at the associate degree during the Covid-19 outbreak about distance education applications were investigated. Phenomenological design was used in the study in which qualitative research method was preferred. Interview technique, one of the primary data techniques, was preferred as the data collection tool in the study, and a semi-structured version of this technique was applied. In the data evaluation phase descriptive analysis technique was used. In line with the results of the study, the opinions of the participants about the education system offered by their institutions with in the scope of distance education applications are generally positive. The participants agree that the training methods applied by the trainers in this process are sufficient. In the opinions of the participants about their individual performances, the opinions that they did not have much interest at the beginning of the application, were even negative, but that the negativity disappeared and the interest in distance education applications increased as the process continued.

Keywords: Distance education, associate degree, tourism education, Covid-19

Giriş

İnsan hayatını tehlikeye sokan sağlık sorunları, tarih süresince zaman zaman dünya genelinde zaman zaman ise belirli coğrafyalar ve ülkeler özelinde meydana gelmiştir. Yayılma hızı, ölüm oranı ve risk faktörleri göz önüne alındığında Covid-19 virüsü, dünya genelinde bir kriz yaratmış, global bir sorun ve salgın haline gelmiştir.

Ateş, öksürük ve nefes darlığı gibi belirtilerinin solunum yollarına yansması ile bulaşıcı ve ölümlü bir salgın haline gelen Covid-19, dünya genelindeki vaka artışları ve ölümlerin hızla artması sebebiyle Dünya Sağlık Örgütüncü 11 Mart 2020 tarihinde pandemi olarak ilan edilmiştir (Cucinotta ve Vanelli, 2020; Balcı ve Çetin, 2020).

Bireysel tedavinin yanı sıra toplum sağlığını da doğrudan etkileyen Covid-19 salgını, dünyanın çoğu bölgesine yayılarak ekonomik ve sosyal yaşamın normal işleyişinde kesintiler meydana gelmesine neden olmuştur. Sanayi, ticaret, turizm ve eğitim başta olmak üzere tüm endüstrilerde işleyiş ve akış tam anlamıyla durma noktasına gelmiştir (Jalouqa, 2020). Salgın, insan yaşamının tüm yönlerini etkilemekle birlikte, ülke güvenliklerini ve yönetimlerini de tehdit eden bir unsur haline gelmiştir (Rengel vd., 2020). Ülke yönetimleri, ilgili kurum ve kuruluşlar aldıkları tedbir ve önlemlerle salgının yayılmasını yavaşlatmaya ve engellemeye çalışmaktadır.

Bu çalışmada turizm eğitimi alan ön lisans öğrencilerinin Covid-19 salgını süresince almış oldukları uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik düşünceleri araştırılmıştır. Bu doğrultuda, katılımcıların Covid-19 salgınında eğitim gördükleri Artvin Çoruh Üniversitesi Arhavi Meslek Yüksekokulu tarafından uygulanan uzaktan eğitim sürecine yönelik kurumları, öğretmenleri ve bireysel performansları ile ilgili sorulara cevap vermeleri istenmiştir. Çalışma ile, turizm eğitimi alan ön lisans öğrencilerinin Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitim sürecine yönelik görüşleri kuruma, öğretmenlere, diğer öğrencilere, araştırmacılara ve okuyucuya sistem ile ilgili bilgi vermesi, benzer uzaktan eğitim çalışma ve uygulamalarına önbilgi sunması planlanmıştır.

Covid-19

Kısa sürede ilerleyen ve giderek artan vakalar neticesinde Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, 23.07.2020 itibarıyla dünyadaki Covid-19 vaka sayısı 15.519.095, ölen kişi ise 632.928'dir (worldometers.info, 2020). Aynı tarihteki bilgilere göre Türkiye'deki vaka sayısı 223.315, ölüm sayısı ise 5.563 olarak tespit edilmiştir (Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, 2020).

Covid-19 virüsü ve bunun salgın haline gelmesi, insan hayatını biyolojik olarak tehdit etmekte, bunun devamında da yaşamlar sosyal, iktisadi ve psikolojik anlamlarda etkilenmektedir. Bu durum salgın sürecinin küresel bir hâl almasına sebebiyet vermiş ve tüm endüstrileri etkilemiştir (Yenişehirlioğlu ve Salha, 2020). Toplumsal şeffaflık, siyasi kararlar, oluşturulan bilim kurulları, sınır kapılarının kapatılması, uçuşların sınırlandırılması, kamusal önlemler, sokağa çıkma yasakları, kapatılan alışveriş merkezleri, zorunlu karantina süreçleri gibi uygulamalar (Çobanoğlu, 2020) özellikle üretime dayalı endüstrileri ve bu endüstriler bünyesinde faaliyet gösteren işletme ve çalışanlarını doğrudan ve olumsuz etkilemiştir.

Büyüklüğü, statüsü veya kuruluş amacı fark etmeksizin, bu süreçte tüm endüstriyel işletmeler önemli zorluklar ve ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmıştır (Korkmaz, 2020). Tüm işletme ve kurumlar karşılaştıkları bu beklenmedik durum karşısında er veya geç çözüm üretmeye çalışmıştır. Gelişmeler ve beklentiler göstermektedir ki, Covid-19 salgını süresince ve sonrasında yeni bir dünya düzeni oluşmaktadır.

Hukuk (Akıncı, 2020), uluslararası ilişkiler (Macar ve Asal, 2020), psikoloji (Aşkın vd., 2020), spor (Türkmen ve Özşarı, 2020), iş sağlığı ve güvenliği (Ateş, 2020), tarım (Kayabaşı, 2020), borsa (Tayar vd., 2020), sağlık (Yücesan ve Özkan, 2020) gibi

başlıklarda araştırmalara konu olan Covid-19 salgını ve süreci ile ilgili turizm ve alanlarına yönelik çalışmalar da söz konusudur. Günümüz koşullarında özellikle turizm eğitimi konulu çalışmalara ağırlık verilmekte olup, bu konudaki araştırma sonuçları ileriye yönelik eğitim süreçleri ile ilgili fikir vermekte ve ilgili paydaşları (eğitim kurumları, eğitmenler ve öğrenciler) yönlendirmektedir.

Covid-19 ve Uzaktan Eğitim

Salgın süresince yükseköğretim uygulamaları küresel anlamda önemli ölçüde değişiklik göstermiştir. Covid-19 salgınının yayılmasını önlemek ve kontrol altına almak amacıyla tüm eğitim kurumları geçici olarak kapatılmış, bu ve benzeri önlemler dünyadaki öğrenci nüfusunun %91'inden fazlasını etkilemiştir (UNESCO, 2020). Covid-19, yükseköğretim uygulamalarının özellikle sunum formatını ve akışını önemli ölçüde yeniden şekillendirmiştir. İnternet erişimine olanak sağlayan cihazlar aracılığıyla senkron (eş zamanlı) ve asenkron (farklı zamanlı) ortamlarda öğrenme deneyimi sağlayan (Zhu ve Liu, 2020) uzaktan eğitim sürecinde üniversiteler, öğrencilerin ve akademisyenlerin değişen ve bekleyen ihtiyaçlarını karşılamak için iletişim kurma ve çalışma şeklini hızla değiştirmek durumunda kalmıştır.

Tüm dünyada yaşanan Covid-19 salgınının başlangıç aşamalarında, bulaşma risklerine yönelik kontrol ve önlemlerin topluma kesin bir ifadeyle belirtilebilmesi adına Türkiye'deki tüm eğitim kurumlarında uzaktan eğitim uygulamalarına geçiş yapılmıştır. Eğitim-öğretimin tüm aşamalarındaki ve seviyesindeki öğrenciler ve velileri, süreç başlangıcında birtakım zorluklarla karşılaşsa da, iletişim teknolojilerindeki yaşanan gelişmelerin de etkisiyle uzaktan eğitim süreci etkin ve verimli bir biçimde ilerleme kaydetmiştir. Uzaktan eğitim sürecinin gelişimi incelendiğinde; mektup, posta, radyo, televizyon, sinema, multi-medya çağı, bilgisayar ve internet teknolojileri adımlarının dünya genelinde ilerlediği görülmektedir (Ergüney, 2015). Türkiye'de ise bu süreç kavramsal, mektup, radyo, televizyon, internet ve web tabanlı yazılımlarla ilerlemiştir (Kırmızıgül, 2020).

Ülkelerin özellikle eğitim sistemlerinde büyük zorluklar yaratan Covid-19 salgını eğitmenlere, yöneticilere ve öğrencilere karşılaşılabilecek krizlere karşı adeta örnek bir rehber olmuştur. Salgın dönemi, eğitim paydaşlarının benzeri krizlerde kısa sürede yapabilecekleri hazırlıkları, atabilecekleri adımları, alabilecekleri önlemleri ölçme ve görme fırsatı vermiştir.

Artvin Çoruh Üniversitesi bünyesinde eğitim-öğretim faaliyetlerine devam eden akademisyenler ve öğrenciler Covid-19 salgın sürecinde “Google Classroom” ve “Moodle” sistemleri üzerinden eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürmüştür. Google Classroom; Google tarafından uzaktan eğitim süreçlerinin yürütülmesi amacıyla geliştirilmiş bir öğrenme yönetim sistemi olup öğrenciler sistem aracılığıyla e-derslere katılma imkânı bularak ilgili dersin kaynaklarını takip edebilmekte, verilen ödev veya projeler hakkında bilgi edinebilmekte ve ihtiyaç halinde ders yetkilisi ile irtibat kurabilmektedir (Artvin Çoruh Üniversitesi, 2020a). Moodle portalı ise, Artvin Çoruh Üniversitesi bünyesindeki öğretim elemanlarının çevrim içi (online) ders açabileceği veya sınıflarda yürütülen dersler için ödev, proje, anket gibi çevrim içi aktiviteler oluşturabileceği bir öğrenme yönetim sistemidir (Artvin Çoruh Üniversitesi, 2020b).

Yöntem

Çalışmanın yöntemi, çalışma grubu, veri toplama aracı ile kısıtları bilgilerine bu bölümde değinilmektedir.

Araştırmanın Modeli

Çalışma kapsamında; insanların hayat biçimlerini, hareketlerini, hikâyelerini, örgütsel bünye, sosyal değişim ve algıyı tabii ortamda reel ve bütünsel bir şekilde, yorumlayıcı bir bakış açısıyla inceleyen nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır (Karagöz, 2017). Çalışmaya dinamik bir yaklaşım gösterilmesini sağlayan nitel araştırma, katılımcının çalışma konusuna yönelik bakış açısı, gözü ve duyusu hakkında daha net fikir elde edilebilmesine imkân sağlamaktadır (İslamoğlu, 2009). Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden, günlük yaşamda karşılaşılan olguların açıklanmasına veya tanımlanmasına, bu olguyu tecrübe edinmiş kişilerle aracılık eden fenomenoloji (olgu bilim) deseninden yararlanılmıştır (Kıncal, 2013).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiş olup, Artvin Çoruh Üniversitesi Arhavi Meslek Yüksekokulu’nda 2019-2020 eğitim-öğretim bahar yarıyılında Turizm ve Otel İşletmeciliği ile Turizm ve Seyahat Hizmetleri programlarının 2. sınıflarına kayıtlı 17 öğrenciden oluşmaktadır. Tüm öğrencilerin

çalışmaya katılım göstermesine gayret edilse de 8 öğrenci zaman ve mekân sorunlarını belirtmiş, bu sebeple çalışma grubu 9 öğrenciden oluşmuştur.

Tablo 1: Katılımcıların profili

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Program
M.1	24	E	Turizm ve Otel İşletmeciliği
M.2	23	E	Turizm ve Otel İşletmeciliği
M.3	22	K	Turizm ve Seyahat Hizmetleri
M.4	22	K	Turizm ve Seyahat Hizmetleri
M.5	22	E	Turizm ve Seyahat Hizmetleri
M.6	21	E	Turizm ve Seyahat Hizmetleri
M.7	22	E	Turizm ve Seyahat Hizmetleri
M.8	21	E	Turizm ve Seyahat Hizmetleri
M.9	21	E	Turizm ve Seyahat Hizmetleri

Tablo 1'deki bilgilere göre, çalışma kapsamında görüşme gerçekleştirilen öğrenciler 21 ila 24 yaşları arasında ve 7 erkek ile 2 kadından oluşmaktadır. Öğrencilerin eğitim aldıkları programların ise Turizm ve Seyahat Hizmetleri (7 kişi) ve Turizm ve Otel İşletmeciliği (2 kişi) olduğu görülmektedir.

Verilerin Toplanması

Çalışmada, sözlü iletişim aracılığıyla veri toplama tekniği olan (Karasar, 2009) görüşme (mülakat) tekniği ve bir dizi sorunun derinlemesine sorulduğu yarı yapılandırılmış görüşme çeşidi uygulanmıştır. Uygulanan görüşme tekniğinde katılımcılara telefon, internet ve e-mail gibi görsel ve işitsel iletişim araçları ile ulaşılmıştır. Görüşme formu aracılığıyla 9 turizm ön lisans öğrencisi ile 22 Mayıs - 5 Haziran 2020 tarihleri arasında sesli ve görüntülü iletişim kurulmuş, bu doğrultuda çalışmanın konusu ve içeriğine yönelik verilere ulaşılmıştır.

Katılımcılara konu ile ilgili yazın taraması (Akyol, 2020; Yakar vd., 2020) yapıldıktan sonra sorular hazırlanmış ve görüşme esnasında katılımcılara bu sorular yöneltilmiştir. Bu durum, araştırmacıya katılımcının konu ile ilgili düşüncelerini elde etme aşamasında esneklik sağlayan bir durum olmuştur (Mil, 2007). Covid-19 salgını süresince turizm eğitimi alan ön lisans öğrencilerinin almış oldukları uzaktan eğitim

uygulamaları ile ilgili düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla katılımcılara görüşmeler esnasında sorulan sorular şu şekildedir:

Uzaktan eğitim uygulamaları kapsamında;

- Kurumunuzun sunduğu uzaktan eğitim sistemi hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Eğitimcilerinizin verdiği uzaktan eğitim yöntemleri hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Uzaktan eğitim süresince bireysel performansınız hakkında ne düşünüyorsunuz?

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analiz işlemleri aşamasında, nitel araştırmalarda kullanılan betimsel analiz tekniği uygulanmıştır. Görüşmeler sürecinde kullanılan sorular ya da boyutların dikkate alınmasıyla verilerin analiz edilebildiği bu teknikte, görüşülen kişilerin görüşlerine doğrudan alıntılarla da yer verilebilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Bulgular ve Yorum

Katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmeler doğrultusunda ulaşılan veriler değerlendirilmiş ve konu ile ilgili bulgular elde edilmiştir. Artvin Çoruh Üniversitesi Arhavi Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği ile Turizm ve Seyahat Hizmetleri Programlarının 2. sınıflarında eğitim-öğretim gören ön lisans öğrencilerinin Covid-19 salgını sürecinde almış oldukları uzaktan eğitim hakkındaki düşüncelerini öğrenebilmek adına katılımcılara üçer soru sorulmuş, görüşmeler doğrultusunda alınan yanıtlar kullanılarak doğrudan alıntılar yapılmıştır. Katılımcılar M.1 (Mülakat.1) ve sırasıyla kodlanarak, elde edilen verilerin analizleri yapılmıştır.

Uzaktan Eğitim Uygulamaları Kapsamında Kurumlarının Sunduğu Eğitim Sistemi Hakkında Düşünceler

Katılımcıların Covid-19 salgını süresince kurumlarının uyguladığı eğitim sistemi hakkındaki görüşleri çoğunlukla olumludur. Sistemin başlangıç aşamasında zaman zaman sorunların yaşandığını ifade eden katılımcılar, haftalar ilerledikçe sürecin

işleyişinin olumlu geliştiğini belirtmektedir. Katılımcılar ayrıca, özellikle vize sınavlarında sistemsel yoğunluklar yaşandığını, fakat mazeret ve final sınavlarında bu durumun çözüme kavuştuğunu belirtmektedir.

Uzaktan eğitim uygulamaları süresince kurumlarının sunduğu eğitim sistemi hakkında bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

M.1: “İlk 2 hafta sistemsel sıkıntılar yaşasak da sonraki haftalarda kurumumuzun uzaktan eğitim sürecini iyi yönettiğini düşünüyorum. Sonuçta daha önce yaşanmayan bir durumla karşı karşıya kalındı. Her alanda olduğu gibi eğitim alanında da aksaklıklarla karşılaşılması muhtemel bir durumdu. Fakat zaman ilerledikçe sistem işlemeye başladı ve iyi devam etti.”

M.4: “İlk başlarda sistem ile ilgili çekincelerim vardı. Turizm eğitiminin yapısı ve ihtiyaçlarına yönelik eğitim alma konusunda tereddütlerim söz konusu idi. Mezuniyet aşamasında olmam sebebiyle de biraz tedirgindim. Eğer sorunlar çözülmezse mezuniyetimle ilgili sıkıntı yaşanabilir korkusu oldu. Ama haftalar ilerledikçe sistem iyi işledi ve dönemi bitirme aşamasına kadar geldik. Turizm eğitiminin temel gereksinimlerinden olan uygulamalı eğitimleri de öğretmenlerimiz görsel ve işitsel malzemelerle anlatmaya çalıştı.”

M.9: “Ders işleyiş, ödev teslimi, kaynak paylaşımı gibi konularda sıkıntı yaşamadım. Özellikle vize sınavlarında ortak derslerde sistemsel yoğunluk yaşandı. Moodle üzerinden gerçekleşmesi planlanan sınavlarda aşırı yoğunluktan kaynaklanan sistemsel sorunlar oldu. İşlem gerçekleştirilemedi. Bu derslerin vizeleri ertelendi ve sınavlar bir sonraki hafta Google Classroom üzerinden gerçekleşti. Bu durum, zaten sıkıntıda olan biz öğrencileri biraz daha endişeye sürükledi. Sonrasında durum çözüldü ama yaşadığımız sınav gerginliği bir süre benim ve arkadaşlarımın üzerimizde kaldı.”

Katılımcıların salgın süresince eğitim kurumları ve akademisyenleri ile ilgili düşüncelerinin çoğunlukla olumlu olması, ilgili kurum ve personelin iletişim sürecini doğru yönettiklerini göstermektedir. Uzaktan eğitim sürecinin öğrencilere doğru bir şekilde anlatımı ve aktarımı öğrencileri rahatlatan etkenlerden olmuştur. Vize ve final sınav zamanlarında yaşanan yoğunluk ve aksaklıklar sonrası eğitim kurumlarının yol gösterici tavrı öğrencileri memnun etmiştir. Eğitim kurumlarının uyguladığı süreç ve attıkları adımların öğrencilere güven verdiği görülmektedir.

Uzaktan Eğitim Uygulamaları Kapsamında Eğitimcilerin Uyguladığı Eğitim Yöntemleri Hakkında Düşünceler

Katılımcıların Covid-19 salgını süresince eğitimcilerin uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik düşünceleri genel anlamda olumludur. Uzaktan eğitim uygulamalarının başlangıcında gerekli bilgi akışının sağlandığı, yaşanabilecek zorluklara karşı gerekli uyarıların eğitimcilerce yapıldığının belirten katılımcılar, bu süreçte eğitimcilerle olan iletişimlerinin güçlü olduğunu ifade etmektedir.

Katılımcıların eğitim-öğretim uygulamalarına yönelik düşünceleri genel olarak olumlu olmakla birlikte, uygulanan sınavlara yönelik eleştirileri de bulunmaktadır. Uygulanan sınavların klasik yöntemle yansıtılmasının bu zorlu süreçte kendilerini daha da zorladığını ifade etmektedirler.

Uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik öğretmenlerin uyguladığı eğitim yöntemleri ile ilgili bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

M.2: "Normal eğitim döneminde de her türlü sorunumuza yardımcı olma gayreti gösteren bir akademisyen grubuyla çalışıyoruz. Bu süreç başlangıcında da muhtemel sorunlara karşın öğretmenlerimiz bizlere zaten gerekli uyarıları yapmıştı. Salgın boyunca da her koşulda kendileri ile iletişim kurma şansı bulduk. Turizm eğitiminin olmazsa olmaz parçası uygulama derslerinden mahrum kaldık ama öğretmenlerimiz gerekli materyaller ve özellikle de videolu anlatımlarla bu eksikliği gidermeye çalıştı."

M.5: "Eğitmenlerimiz bizlere her konuda yardıma bulunmaya çalışmaktadır. Özellikle de bu salgın süresince kafamızda oluşan her türlü soru işaretine ellerinden geldiğince çözüm üretmeye çalıştılar. Mezuniyet aşamasında olmamız bizleri sınıf olarak tedirgin etti ama süreç ilerledikçe gerek ders işleyiş gerekse de sınav uygulamalarında çok büyük sorunlarla karşılaşmamamız için ellerinden geleni yaptıklarını düşünüyorum. Turizm eğitiminin en önemli ögesi olan uygulama derslerini ise öğretmenlerimiz görsel ve işitsel materyallerle desteklemeye çalıştı."

M.8: "Vize sınavlarında yaşanan sistemsel sıkıntıları final sınavlarında yaşamadık. Derslerle ilgili materyal paylaşımı, ders notu gönderimleri, ödev ve proje konuları gibi aktarımlarda bizleri bilgilendirip yönlendirdiler. Ortak dersler hariç, sınav uygulamaları genelde sorunsuz geçti. Ortak ders sınavlarının sistem üzerinden yapılmasını anlayabildim ama bazı bölüm derslerimizin klasik sınav anlayışıyla yapılmaya çalışılması beni çok şaşırttı ve anlam veremedim. Sonuçta herkesin evinde bilgisayar veya internet olmayabilir. Bu durumun tüm bölüm öğretmenlerimizce, özellikle de bölüm hocalarımızca düşünülmesi gerekliydi."

Salgın süresince kurumlarının uyguladığı eğitim sistemi hakkında katılımcı görüşlerinin çoğunlukla olumlu olması, öğretmenlerin öğrencilerle güçlü bir iletişim kurduğunu göstermektedir. İlgili süreçte, zaman zaman karşılaşılan sistemsel yoğunluk ve donanımsal aksaklıklarda öğretmenlerin doğru ve yerinde müdahaleleri süreci kolaylaştıran etkenlerden olmuştur. Diğer yandan, katılımcıların anlamakta en zorlandıkları konu ise bu zor süreçte klasik sınav yapma anlayışında ısrarcı olan öğretmenler olmuştur.

Uzaktan Eğitim Uygulamaları Kapsamında Bireysel Performansları Hakkında Düşünceler

Katılımcıların tamamı sürecin başlarında uzaktan eğitim sistemine olumsuz baksalar da sonrasında sisteme alışmış, hatta olumlu görmeye başlamıştır. Katılımcılar uzaktan eğitim uygulamaları çerçevesinde dışardan da (ev ortamı, arkadaş, internet) destek alabildiklerini, aile yanında oldukları için masraflarının azaldıklarını ifade ederken, genel hatlarıyla bireysel performanslarından memnun olduklarını belirtmektedir.

Covid-19 salgını süresince aldıkları uzaktan eğitim uygulamaları kapsamında bazı katılımcıların bireysel performanslarına yönelik görüşleri şu şekildedir:

M.3: "İlk haftalarda zorlandım ama daha sonra uyum sağlamaya çalıştım. Normal eğitim döneminde derslere komşu ilçeden geldiğim için zaman zaman ulaşım konusunda sıkıntılar yaşayabiliyordum. Pandemi sürecinde ailemin yanında olduğum için ulaşım sorunu yaşamadım. Maddi anlamda da iyi oldu. Ailemin yanında kaldığım bu süreç, beni derslere daha çok motive etti. Yapamadığım ödev ve uygulamalarda zaman zaman ailemden ve arkadaşarımdan da destek alabilmem güzel oldu. Ödev ve projelerimi zamanında yetiştirebildim. Uzaktan eğitim süresince almış olduğum eğitimden genel hatlarıyla memnunum. Ödev ve projeler ile dersler desteklenmeye çalışıldı. Tabii ki yüz yüze eğitim gibi olmadı ama bireysel anlamda elimden geleni yapmaya çalıştım ve devam ediyorum."

M.6: "Uzaktan eğitim süreci hakkında çekincelerim vardı ama haftalar ilerledikçe bu olumsuz duygularımı üzerimden attım ve yeni sisteme uyum sağlamaya çalıştım. Mezuniyet aşamasında olmamız sebebiyle biz öğrenciler, bu salgın krizini fırsata çevirmeliydik. Çünkü kaybedecek bir dönemimiz daha yoktu. Alt dönemlerden aldığım derslerin tamamını verme planlarımı erteleyemezdim. Bu doğrultuda en büyük gayreti kendim göstermeliydim. Gerçek sınıf ortamı gibi olmadı mutlaka ama öğretmenlerimize istediğimiz zaman mesaj yoluyla sorularımızı sorabiliyorduk. Bu iletişim ağını her zaman verimli tutmaya çalıştım. Özellikle uygulama derslerinin eksikliğini hissettim ama öğretmenlerimizin özellikle video destekli uygulamaları ile bu eksikliğini gidermeye çalıştım."

M.7: "Okul ortamı bana daha uygun bir modeldi. Aile işimiz nedeniyle (yiyecek-içecek) okul benim için özellikle uygulamalı dersler açısından daha verimliydi. Bu salgın sürecinde okula gitmediğim için ailemin yanında çalışarak derslerdeki uygulama kısmını birebir çözümleyebiliyordum. Uzaktan eğitim sürecinin ilk başlarında işyeri sebebiyle sisteme çok fazla ilgi gösteremedim. Ama sınav notlarının sistem üzerindeki çalışmalarımıza göre verileceği bilgisini duyunca bu durumu fırsata çevirmeye çalıştım. İşyerindeki bilgisayar aracılığıyla boş zamanlarımda ödev ve projelere ağırlık verdim. Ailemin ve çalışan personelin de katkısıyla istenilen çalışmalarını zamanında yapmaya çalıştım."

Uzaktan eğitim sürecine ilk defa katılan öğrenciler, sürece uyum sırasında birtakım zorluklar yaşamıştır. Bu zorluklar; sistem, donanım ve iletişim konularında

yaşanmıştır. Sürecin başlangıcındaki olumsuz düşünceler, süreç ilerledikçe katılımcılar tarafından olumluya dönüşmüştür. Bu durum, katılımcıların kurum ve öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine uyum sağlamaları ve kendi gayretlerindeki artışa bağlanabilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Covid-19 salgını ülkemizdeki eğitim-öğretim faaliyetlerine de yansımıştır. Salgın süresince üniversite seviyesinde eğitim veren kurumların tamamı uzaktan eğitim sistemine geçmiştir. Pandemi süresince Artvin Çoruh Üniversitesi Arhavi Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği ile Turizm ve Seyahat Hizmetleri programlarında eğitim alan öğrencilerin uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik görüşlerinin araştırıldığı bu çalışma ile uzaktan eğitim uygulamalarının turizm eğitimine yansımaları incelenmiştir.

Turizm eğitimini bu süreçte uzaktan eğitim sistemi ile alan katılımcılar kurumlarının uyguladığı uzaktan eğitim sistemine yönelik olarak genelde olumlu bir bakış sergilemiştir. İlk başlarda sistemselsel bir zorluk çekmelerine karşın, mevcut sürece uyum sağladıklarını belirten katılımcılar, Google Classroom ve Moodle uygulamaları ile Covid-19 sürecinde almış oldukları turizm eğitimini geliştirmeye çalışmıştır. Katılımcıların konu ile ilgili öğretmenlerine yönelik tutumları da genel anlamda olumlu olarak görülmektedir. Katılımcılar, gereken bilgi akışının her zaman için sağlandığını, uyarı ve yönlendirmelerin yanı sıra ihtiyaç duyulduğunda her zaman için iletişim imkânı bulabildiklerini ifade etmiştir.

Katılımcıların Covid-19 salgını süresince öğretmenlerin uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik düşünceleri genel anlamda olumlu olduğu tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim uygulamalarının başlangıcında gerekli bilgi akışının sağlandığı, yaşanabilecek zorluklara karşı gerekli uyarıların öğretmenlerce yapıldığını belirten katılımcılar, bu süreçte öğretmenlerle olan iletişimlerinin güçlü olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların eğitim-öğretim uygulamalarına yönelik düşünceleri genel olarak olumlu olmakla birlikte, uygulanan sınavlara yönelik eleştirileri de olmuştur. Uygulanan sınavların klasik yöntemle yansıtılmasının bu zorlu süreçte kendilerini daha da zorladığını ifade etmişlerdir.

Turizm eğitimi alan katılımcıların uzaktan eğitim süresince bireysel performansları ile ilgili görüşleri, sürecin ilk başlarında olumsuz bir hava olduğu fakat süreç

ilerledikçe sisteme ayak uydurulduğu yönünde olmuştur. Uygulamalar sırasında aile ve arkadaş çevresinden destek aldığını belirten katılımcılar, genel anlamda bireysel performanslarından memnundur.

Uzaktan eğitim, eğitim-öğretim faaliyetlerinin her aşamasında farklı sebeplerle uygulanan bir öğrenme sürecidir. Ders, ödev, proje gibi eğitim araçlarının öğrencilere aktarımı yönünde tercih edilebilen uzaktan eğitim uygulaması, günümüz eğitim-öğretim hayatında özellikle de Covid-19 salgını süresince Türkiye’de eğitimin her kademesinde uygulanmış ve devam etmektedir. Özellikle 2020 yılının Nisan döneminden itibaren, Covid-19 pandemi sürecinin de etkisiyle, uzaktan eğitim sürecine yönelik çalışmalar ulusal ve uluslararası literatürde sıklıkça yer almaktadır.

Araştırma doğrultusunda elde edilen sonuçlarla, konu ile ilgili ulusal ve uluslararası literatürdeki çalışmalar benzer ve yakın sonuçlar göstermektedir. Sarıtaş ve Barutçu’nun (2020) Pamukkale Üniversitesi’nde eğitim gören öğrencilere yönelik çalışmasında da öğrencilerin süreci yönetme konusunda süreç başlangıcında endişe duydukları tespit edilmiştir. Araştırma ile ilgili bir başka benzer sonuç, Keskin ve Kaya’nın (2020) İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi öğrencilerine yönelik çalışmalarında da görülmektedir. İlgili çalışmada sürece yönelik beklentilerin karşılanabilmesi adına zamana ihtiyaç duyulduğu konusunda ortak görüşler tespit edilmiştir. Benzer bir sonuç da Al-Mohair ve Alwahaishi’nin (2020) gerçekleştirdikleri çalışmada tespit edilmiştir. Suudi Arabistan’da eğitim gören kolej öğrencilerine yönelik yapılan çalışmada öğrenciler, uzaktan eğitim süresince almış oldukları eğitimden memnun olduklarını ve öğretmenlerin çalışmalarını beğendiklerini ifade etmiştir.

Ulusal ve uluslararası literatürdeki uzaktan eğitimle ilgili çalışmalar genel hatlarıyla ifade etmektedir ki; öğrenciler ve eğitimciler sürece yönelik gelişmelere hazırlı olmasalar da, sürece adapte olma konusunda öğrenci ve öğretmenlerin sıkıntı yaşamadığı görülmektedir. Uzaktan eğitim süreçlerinde zaman zaman sorunlar yaşansa da (internet, teçhizat, uyum vb.) süreç devam ettikçe bu sorunları çözme konusunda öğretmenlerin ve öğrencilerin bir yol bulduğu gözlemlenmiştir.

Sonuç olarak; dünya genelinde küresel, Türkiye özelinde de genel bir sağlık sorunu ile karşı karşıya kalındığı bu salgın sürecinde tüm alanlarda yaşanan zorluk ve sıkıntılar eğitim-öğretim faaliyetlerine de yansımıştır. Üniversitelerin tamamında geçilen uzaktan eğitim uygulamaları kapsamında tüm ders, proje, ödev, vize, mazeret, final gibi uygulamalar çevrim içi gerçekleşmiş ve süreç devam etmektedir. Turizm eğitiminin en önemli öğelerinden olan uygulamalı dersler, teorikten pratiğe

geçiş örnekleri, yüz yüze eğitim gibi faaliyetler uzaktan eğitim uygulamalarında öğrencilere yansıtılmasa da uygulanan çevrim içi aktiviteler doğrultusunda turizm eğitimi alan öğrencilerin sektörel gelişimlerine katkı sağlamaya çalışılmış ve bu süreç devam etmektedir.

Genel anlamda Türkiye'deki genç kuşağın teknoloji penceresinden incelendiğinde her türlü yeniliğe hızlı bir şekilde uyum sağladıkları gözlemlense de, eğitim özelinde tüm paydaşların (eğitim kurumları, öğretmenler ve öğrenciler) teknoloji imkânlarına ve çevrim içi kaynaklara erişimlerinin en üst seviyede sağlanması adına çalışmalar yürütülmesi gerekliliği söz konusudur. Dijital öğrenme ve çevrim içi eğitimlere ulaşmada özellikle öğrencilerin karşılaştığı zorlukların en aza indirilmesi gerekmektedir. Ağırlıklı olarak kırsal alanlardaki yaşayan ve maddi imkânı sınırlı olan üniversite öğrencilerinin tespitlerinin hızlandırılması ve bu tespitlere gerekli maddi ve diğer yardımların sağlanması gerekmektedir.

Çalışma konusuna yönelik gerçekleştirilen araştırmaların ulusal ve uluslararası platformlarda henüz yeteri kadar yer almaması, konu ile ilgili kaynakça yetersizliği sorununu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca çalışma grubunda yer alan katılımcıların zamansal ve mekânsal problemleri grubun tamamına ulaşılmasında engel teşkil eden bir konu olmuştur.

Kaynakça

- Akıncı, Ş. (2020). Covid 19'un borç ilişkilerine ve bazı borçlar hukuku sözleşmelerine etkisi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Hukuk Özel Sayısı*, 19(38), 62-103.
- Akyol, C. (2020). Turizm eğitimi alan öğrencilerin Covid-19 salgınına yönelik görüşleri. *Journal of Gastronomy Hospitality and Travel (JOGHAT)*, 1(1), 1-14.
- Al-Mohair H. K. & Alwahaishi, S. (2020). Study on students' experiences about online teaching during COVID-19 outbreak. *Technium Social Sciences Journal*, 8, 102-116.
- Artvin Çoruh Üniversitesi (2020a). Uzaktan Eğitim Portalı. Google classroom. https://www.artvin.edu.tr/uploads/uzem.artvin.edu.tr/userfiles/files/classroom_kilavuz_ogrenci_2.pdf adresinden 12.06. 2020 tarihinde alıntılanmıştır.
- Artvin Çoruh Üniversitesi (2020b). Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi. Moodle sistemi. <https://www.uzem.artvin.edu.tr/moodle> adresinden 17.06.2020 tarihinde alıntılanmıştır.

- Aşkın, R., Bozkurt, Y. & Zeybek, Z. (2020). Covid-19 pandemisi: Psikolojik etkileri ve terapötik müdahaleler. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Sosyal Bilimler Özel Sayısı*, 19(37), 304-318.
- Ateş, G. Z. (2020). Covid-19'un işverenin iş sağlığı ve güvenliği konusunda alması gereken önlemlere etkisi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Hukuk Özel Sayısı*, 19(38), 161-179.
- Balcı, Y. & Çetin, G. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinin Türkiye'de İstihdama Etkileri ve Kamu Açısından Alınması Gereken Tedbirler. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Sosyal Bilimler Özel Sayısı* 19(37), 40-58.
- Cucinotta, D. & Vanelli, M. (2020). WHO declares COVID-19 a pandemic. *Acta Biomedica*, 91(1), 157-160.
- Çobanoğlu, N. (2020). Covid-19 Pandemisi ile Değişen Yaşamlar ve Toplumsal Değerlerimiz. *Eurasian Journal of Health Sciences*, 3, 90-94.
- Ergüney, M. (2015). Uzaktan eğitimin geleceği: MOOC (Massive open online course). *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 15-22.
- <https://www.worldometers.info/coronavirus/>. Coronavirus update (Live) adresinden 23.07.2020 tarihinde alıntılanmıştır.
- İslamoğlu, A. H. (2009). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Jalouqa, K. (2020). The world after COVID-19. *International Journal of Water Management and Diplomacy*, 1(1), 10-28.
- Karagöz, Y. (2017). *SPSS ve AMOS uygulamalı nicel-nitel-karma bilimsel araştırma yöntemleri ve yayın etiği*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi (20. baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kayabaşı, E. T. (2020). Covid-19'un tarımsal üretime etkisi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 38-45.
- Keskin, M. & Kaya, Ö. D. (2020). COVID-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Kıncal, R. Y. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri (2. baskı)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kırmızıgül, H. G. (2020). Covid-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 283-289.
- Korkmaz, A. V. (2020). Covid-19'un işçiler üzerindeki etkileri ve bir dizi çözüm önerileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 114-132.

- Macar, D. O. & Asal, Y. U. (2020). Covid-19 ile uluslararası ilişkileri yeniden düşünmek: Tarih, ekonomi ve siyaset ekseninde bir değerlendirme. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Sosyal Bilimler Özel Sayısı*, 19(37), 222-239.
- Mil, B. (2007). *Nitel araştırma tekniği olarak görüşme*. Atilla Yüksel, Burak Mil & Yasin Bilim (ed.), *Nitel araştırma içinde* (3-26). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Rengel, A., Widodo, P. & Risman, H. (2020). Coronavirus disease-19 (Covid-19) pandemic response through the universal defense: The role of intelligence. *Technium Social Sciences Journal*, 8, 606-616.
- Sarıtaş, E. & Barutçu, S. (2020). Öğretimde dijital dönüşüm ve öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluluğu: Pandemi döneminde Pamukkale Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. *İnternet Uygulamaları ve Yönetimi Dergisi*, 11(1), 5-22.
- Tayar, T., Gümüştekin, E., Dayan, K. & Mandi, E. (2020). Covid-19 Krizinin Türkiye'deki Sektörler Üzerinde Etkileri Borsa İstanbul Sektör Endeksleri Araştırması. *Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Salgın Hastalıklar Özel Sayısı*, 293-320.
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı (2020). Türkiye günlük Koronavirüs tablosu. https://covid19.saglik.gov.tr/_adresinden 06.06.2020 tarihinde alıntılanmıştır.
- Türkmen, M. & Özsarı, A. (2020). Covid-19 Salgını ve Spor Sektörüne Etkileri. *International Journal of Sport Culture and Science*, 8(2), 55-67.
- United Nations of Educational, Scientific and Cultural Organization UNESCO (2020). COVID-19 Educational Disruption and Response. <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse> adresinden 19.06.2020 tarihinde alıntılanmıştır.
- Yakar, B., Kaygusuz, T. O., Pirincci, E., Onalan, E. & Ertekin, Y. H. (2020). Knowledge, attitude and anxiety of medical students about the current COVID-19 outbreak in Turkey. *Family Practice and Palliative Care*, 5(2), 36-44.
- Yenişehirlioğlu, E. & Salha, H. (2020). Covid 19 pandemisinin Türkiye iç turizmine yansımaları: Değişen talep üzerine bir araştırma. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Sosyal Bilimler Özel Sayısı* 19(37), 355-368.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (5. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yücesan, B. & Özkan, Ö. (2020). COVID-19 Pandemi Sürecinin Sağlık Yönetimi Açısından Değerlendirilmesi. *Eurasian Journal of Health Sciences*, 3, 134-139.
- Zhu, X. & Liu, J. (2020). Education in and after Covid-19: Immediate responses and long-term visions. *Postdigital Science and Education*, <https://doi.org/10.1007/s42438-020-00126-3> adresinden 26.06.2020 tarihinde alıntılanmıştır.

Tourism associate degree students' views on distance education practices during the Covid-19 pandemic

Ceyhun Akyol

The Covid-19 epidemic, which creates great difficulties especially in the education systems of countries, has been an exemplary guide to the crises that can be encountered by educators, administrators and students. The epidemic period has given education stakeholders the opportunity to measure and see the preparations they can make in a short time in similar crises, the steps they can take, the measures they can take.

Academicians and students continuing their educational activities within Artvin Çoruh University continued their education activities through the "Google Classroom" and "Moodle" systems during the Covid-19 epidemic process. Google Classroom; is a learning management system developed by Google for the purpose of conducting distance education processes, and students have the opportunity to participate in e-lessons through the system, follow the resources of the relevant course, get information about the assigned assignments or projects, and contact the course officer if needed (Artvin Çoruh University, 2020a). Moodle portal, on the other hand, is a learning management system where faculty members of Artvin Çoruh University can open online courses or create online activities such as homework, projects, surveys for classes conducted in classrooms (Artvin Çoruh University, 2020b).

In this study, the opinions of associate degree students who received tourism education about the distance education practices they received during the Covid-19 epidemic were investigated. In this regard, participants were asked to answer questions about their institutions, trainers and individual performances for the distance education process implemented by the Artvin Çoruh University Arhavi Vocational School, where they were trained in the Covid-19 outbreak.

With the study, it is planned that the views of associate degree students who receive tourism education about the distance education process in the Covid-19 process will inform the institution, instructors, other students, researchers and readers about the system, and provide preliminary information to similar distance education studies and practices. Scope of work; a qualitative research method, which examines people's

life styles, movements, stories, organizational structure, social change and perception in a real and holistic way in the natural environment with an interpretative perspective, was used (Karagöz, 2017). Qualitative research, which provides a dynamic approach to the study, provides a clearer idea about the participant's perspective, eyes, and senses regarding the subject of the study (İslamoğlu, 2009). In the study, qualitative research methods, phenomenology pattern, which mediates the explanation or description of the phenomena encountered in daily life, with people who have experienced this phenomenon (Kıncal, 2013).

The study group of the study was determined by purposeful sampling method and consists of 17 students enrolled in the 2nd grade of Tourism and Hotel Management and Tourism and Travel Services programs in Artvin Çoruh University Arhavi Vocational School in the spring semester of 2019-2020 academic year. Although all students were tried to participate in the study, 8 students stated the problems of time and space, so the study group consisted of 9 students.

The descriptive analysis technique used in qualitative research was applied during the analysis process of the obtained data. In this technique, where the data can be analyzed by considering the questions or dimensions used in the interviews, the opinions of the interviewees can also be included with direct quotations (Yıldırım ve Şimşek, 2006). The data obtained through interviews with the participants were evaluated and findings related to the subject were obtained.

In order to learn the opinions of the associate degree students studying in the 2nd grade of the Tourism and Hotel Management and Tourism and Travel Services Programs of Artvin Çoruh University Arhavi Vocational School, about the distance education they received during the Covid-19 outbreak, the participants were asked three questions each, using the answers received in line with the interviews. citations were made. Participants were coded in M.1 (Interview.1) and respectively, and the obtained data were analyzed.

Participants who received tourism education through the distance education system in this process generally displayed a positive view towards the distance education system implemented by their institutions. Although they had a systemic difficulty at first, the participants stated that they adapted to the current process and tried to improve the tourism education they received during the Covid-19 process with Google Classroom and Moodle applications. Participants' attitudes towards their instructors on the subject are also generally seen as positive. Participants stated that

the necessary flow of information is always provided, and that they always find the opportunity to communicate when needed, as well as warnings and directions. During the Covid-19 epidemic, it was found that the opinions of the trainers about the distance education practices were generally positive. The participants stated that the necessary information flow was provided at the beginning of the distance education applications and that the necessary warnings were made by the instructors against the difficulties that may be experienced, and stated that their communication with the trainers was strong during this process. Although the opinions of the participants about educational practices were generally positive, they also had criticisms about the exams applied. They stated that the reflection of the applied exams with the classical method made them even more difficult in this difficult process. The opinions of the participants who received tourism training about their individual performances during the distance education were that there was a negative atmosphere at the beginning of the process, but as the process progressed, they kept pace with the system. Participants who stated that they received support from family and friends during the applications were generally satisfied with their individual performances.